

PŘIPRAVOVANÉ AKCE

02. 10. St	NT Žabčice
3. - 6. 10. Čt - Ne	Lysá nad Labem, výstava Náš chov 2019
3. 10. Čt	ENT plemenných beranů zwartbles, ENT plemenných beranů ovce ouessantské, ENT kozlů plemene koza zakrslá (holandského typu) a národní šampionát tohoto plemene, NT plemenných beranů masných a kombinovaných plemen
4. 10. Pá	ENT plemenných beranů romanovské ovce a clun forest, předvádění plemen ovcí a koz, ocenění šampionů
5. 10. So	Národní šampionát clun forest sheep, Národní šampionát romanovských ovcí
6. 10. Ne	Národní šampionát plemene anglonubijská koza včetně ENT kozlíků
5. 10. So	NT plemenných beranů Podhůra
12. 10. So	Ovčácký den Moravskoslezského krajského sdružení, NT plemenných beranů Vendryně, ENT oxford down
12. 10. So	NT plemenných beranů Rýzmburk
18. 10. Pá	NT plemenných beranů a kozlů Úborsko, penzion u Jandů
19. 10. So	NT plemenných beranů Zlobice
19. 10. So	NT plemenných beranů Slušovice
25. 10. Pá	NT plemenných beranů romney Vrbětice
25. 10. Pá	NT plemenných beranů Nečtiny-Březín
26. 10. So	NT plemenných beranů Lhotka u Telče
8.- 9. 11. Pá - So	22. mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz, hotel Luna Kouty
5. 11. Út	ENT plemenných beranů valašské ovce, NT plemenných beranů Bludovice u Nového Jičína
6. 11. St	Klasifikace plemenných beranů ze stáje Žilina u Nového Jičína
12. 11. Út	NT Počátky, klasifikace ze stáje
16. 11. So	Klasifikace plemenných beranů ze stáje Nový Knín, farma Kosařův mlýn
16. 11. So	NT plemenných beranů a kozlů Sedlčany
23. 11. So	Zabijačka na Zlobici, vepřové hody, country hudba
7. 12. So	Advent na Zlobici

AKTUALITA

Co nás trápí?

- **Chovatelé, kteří neplní své finanční závazky vůči Svazu.** A nejedná se o malé částky. A jsou daleko po splatnosti. Pokud nebudou chovatelé zodpovědně plnit své závazky, bude muset Svaz přijmout taková opatření, která povedou k požadovanému efektu. I Svaz má své povinnosti a není možné, abychom ze společných financí bezúročně půjčovali...
- **Žadatelé o dotační tituly.** Každý, kdo podepíše žádost o dotaci, si musí uvědomit, že svým podpisem přijímá všechny podmínky dotace, které si stanovuje jejich poskytovatel, v tomto případě Ministerstvo zemědělství ČR. NIKOLI SVAZI!!! Tzn., že žadatel ke své žádosti připojí bez zbytečných průtahů všechny požadované doklady. Při zpracování několika tisíc žádostí není v silách zaměstnanců Svazu DONEKONEČNA upomínat žadatele a přitom plnit podmínky a termíny MZe pro administraci dotací. Pokud žadatel nepřipojí požadované doklady, bude ze zpracování vyřazen. Nesplňuje ministerstvem stanovené podmínky...
- **Plátcí** - pokud hradí faktury Svazu za smlouvené či jinak objednané služby, měli by věnovat větší pozornost platebnímu příkazu - nejen správnému uvedení účtu, ale zejména uvedení variabilního symbolu. Při účetním párování plateb nám ušetříte mnoho času.
- **Výplata dotací na účet chovatele.** V termínu 10. - 20. 12. 2019 budou rozesílány jednotlivé dotace na účet, který chovatelé uvedli v žádosti o dotaci. Je třeba, aby si chovatelé příjem platby zkontrolovali a v případě nejasností reagovali - mailem či telefonem buď ještě v prosinci do 20. 12. 2019, nebo po Novém roce.

OBSAH

Kontakty	2
Aktuální téma / Úvodník	
O dotacích	3
Malé, ale významné výročí	3
Reakce na článek v LN.	5
Z domova	
Ovčácký den v Rožnově pod Radhoštěm	7
Vlna není odpad - Vlna je surovina	9
Chovatelská výstava v Horšovském Týně	13
Ovčácké slavnosti - Borovany 2019	14
SCHOK z.s. na Goralských slavnostech v Jablůnkově	15
Malé ohlédnutí za Oveníliemi 2019	19
Výstava plemen ovcí a koz, hodnocení zvířat	21
Největší počet přadlen a přadláků předoucích na jednom místě	23
Petice	27
Ovenílie 2019 - tentokrát s Heidi a Petrem	31
Nákupní trh v Podvívově	34
Země živelka	36
Šampionát beranů Zwartbles 2019	38
Mistrovství gorolů ve střihání ovcí	40
SCHOK z.s. na Jihomoravských Dožínkách	42
Krajská výstava na vysocině	43
Ze světa	
Návštěva z Běloruska	45
Pořád je co se učit	
Mýty a pravdy o Mohéru	46
Nové webové stránky svazu - jak na ně	50
Úřední deska	
Zápis zápis z jednání výboru rady plemenných knih ovcí	50
Připravované akce	
Výstava "Náš chov 2019"	48
Mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz 2019	48
Společenská rubrika	
Jubilant Václav Novák	54
Šedesátiny farmáře	54
Sedmdesátiny ovčáckého mistra	55
Odbytový servis	56
Slovo z redakce	56

■ DOTACE PRO CHOVATELE OVCÍ KOZ V ROCE 2020

Po rozhodnutí ministerstva převést vyřizování národních dotací na Státní zemědělský intervenční fond jsme měli velké obavy, jak se tato zásadní změna projeví v možnostech čerpání dotací chovatelů ovcí a koz, především těch, kteří nejsou „registrovaní zemědělský podnikatelé“. Tato změna si vyžádala mimo jiné změnu zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

Nyní již máme k dispozici návrh Zásad, podle kterých bude od 1. 1. 2020 administrace národních dotací realizována Státním zemědělským intervenčním fondem a kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

Datační tituly i výše sazeb zůstávají nezměněny, dotace na kontrolu užitkovosti bude administrována prostřednictvím

organizace, která kontrolu užitkovosti provádí, dotace na plemenné berany a kozly a dotace na vyprodukovaní berany a kozly budou administrovány prostřednictvím uznaných chovatelských sdružení (Svazů). Také termín odevzdání žádostí jednotlivými chovateli zůstává 1. 10. 2020 a datum předání souhrnných přehledů je 15. 10. 2020. Změna je v tom, že Svaz musí podat tzv. motivační žádost rok před zahájením období, na které se žádost vztahuje (na plemenné berany a kozly jsme tuto žádost podávali koncem srpna 2019, protože rozhodné období začíná 1. 9. 2019). Tyto žádosti se chovatelů netýkají, pokud se s nimi setkáte, nemusíte jim věnovat pozornost.

Zásady na poskytování dotací na genetické zdroje budou vydány samostatně a jejich administrace se nemění.

Ing. Vít Mareš

■ MALÉ, ALE VÝZNAMNÉ VÝROČÍ

Náš Svaz již od svého založení vydával svůj interní Zpravodaj SCHOK. Jeho předchůdcem byla interní periodika jako: Ovcáctví, Listovky, Ovcí noviny a později Ovko.

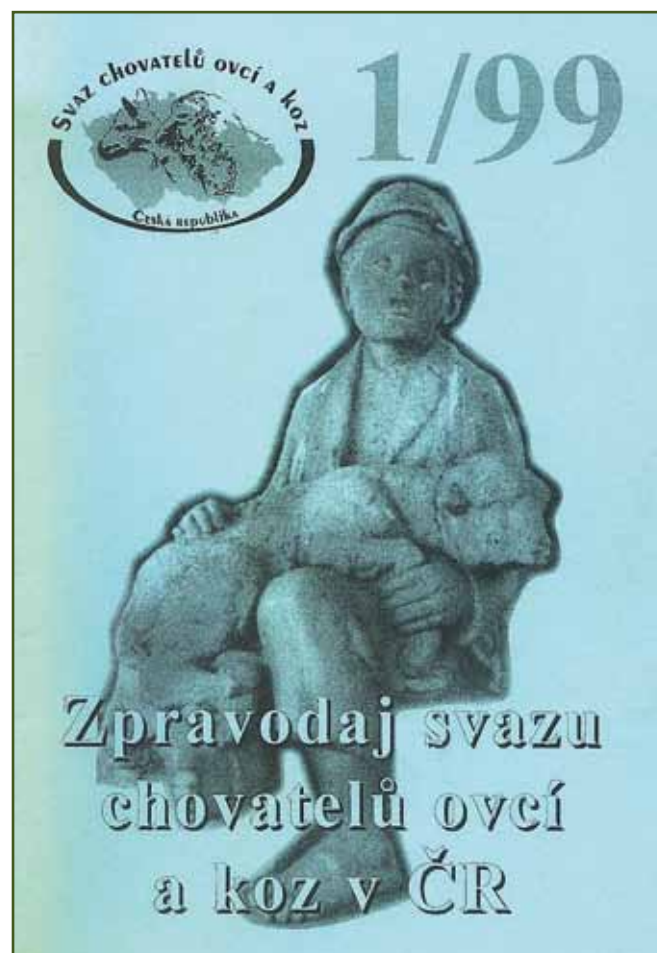
K pravidelnému vydávání Zpravodaje SCHOK v ČR došlo v roce 1999, čili před 20 roky. Při současném pracovním nasazení jsme vlastně zapoměli si toto výročí připomenout. Přičemž 20 let v lidském životě představuje délku jedné generace. A to není úplně zanedbatelné navíc i proto, že v životě Svazu se za tu dobu mnohé změnilo. Svědkem těchto změn je právě Zpravodaj. Proto jsem se rozhodl napsat tento příspěvek.

V roce 1999 vyšla dvě čísla Zpravodaje. V září č. 1 v rozsahu 63 stran a 79stránkové č. 2, které bylo vydáno až v únoru následujícího roku. Pak 7. května 2000 vyšlo 1. číslo Zpravodaje v rozsahu 37 stran. Toto číslo stejně jako obě předcházející z roku 1999 mělo formát A5. Tato tři čísla Zpravodaje byla vydávána prostřednictvím PTSZ SOFT Jan Zeman (jzeman@seznam.cz). Uvedený formát a nové požadavky na úroveň Zpravodaje si vyžádalo změny. Tisk začala (a do současnosti k úplné naší spokojenosti) zajišťuje tiskárna SET SERVIS Helvíkovice. Zásadní změny se projeví již při vydání nového čísla. Změnil se formát na A4, grafika i uspořádání časopisu. Takto byl vydán Zpravodaj 2000, č. 2-3 s rozsahem 32 stran a č. 4 na 48 stránkách. Tato úprava titulní stránky obálky byla zachována v neměnné formě 18 let, a to do konce roku 2018.

V roce 2019 již vychází Zpravodaj s novým logem Svazu a na kvalitnějším papíře. Jsou vytvořeny předpoklady, aby jednotlivá čísla byla vydávána vždy před začátkem nového kvartálu. Jen pro malé zamyšlení (a ze znalosti praktických možností) poznamenávám, že toto není snadný úkol v případě, že redakce nemá profesionálního redaktora - novináře.

Logicky se vnučuje otázka, co vlastně Zpravodaj za těch 20 let dokázal a zda je pro chovatele přínosem? Pokusím se odpovědět na základě stručné analýzy a svých poznatků.

Za období 1999 - 2019 (bez č. 4/2019) bylo vydáno celkem 76 čísel Zpravodaje SCHOK v ČR, z čehož byla 3 dvojčísla. Zpra-

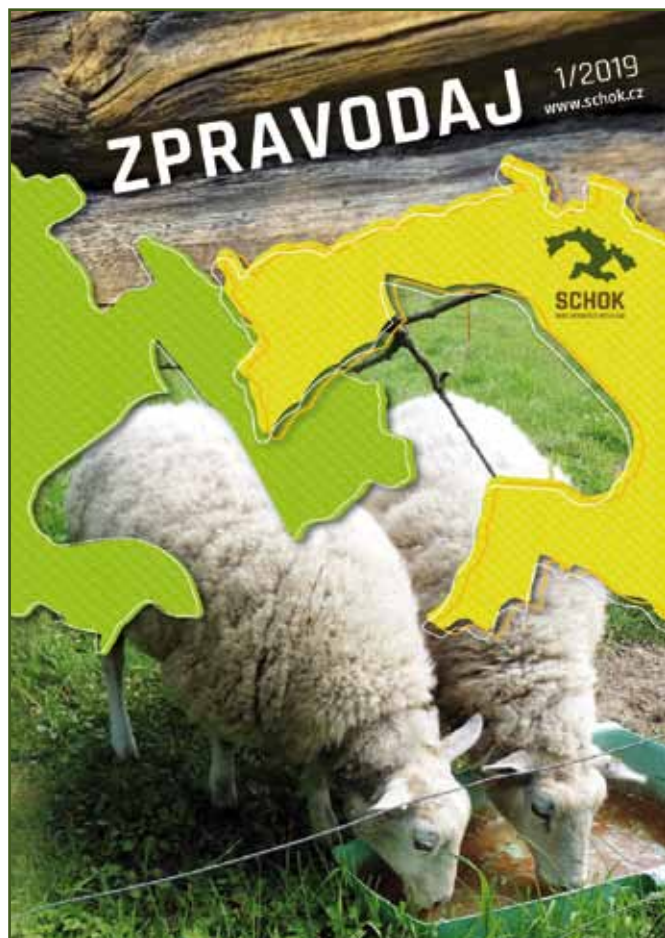
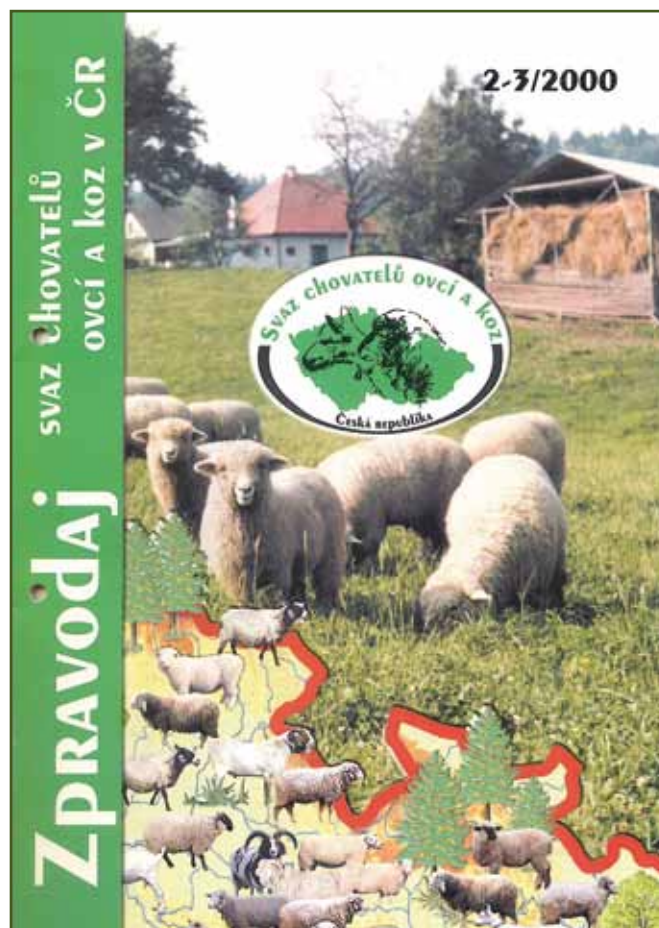

vodaj je vtištěn celkem na 4 936 stranách, při čemž z toho má na 611 stránkách barevnou přílohu na kvalitním křídovém papíře. Ta je začleňována do tisku od r. 2005. Barevná příloha zvyšuje „čtivost“ časopisu a dává možnost výstižněji přiblížit aktuální činnost Svazu, jednotlivých klubů, výstavy a poznatky ze zahraničí.

Významnou součástí Zpravodaje je od roku 2007 každoroční příloha „stolního kalendáře“, který chovatele upozorňuje na aktuální termíny nákupních trhů na plemenná zvířata, přehlídky, konference a svazové akce. V samotném Zpravodaji jsou uváděny celoroční výsledky KU, produkce plemeniků, šlechtitelské programy, stanovy a roční uzávěrky, výsledky jednání chovatelských klubů, poznatky výzkumu, veterinární praxe, zajímavosti ze zahraničních pobytů a hostů. V předstihu jsou avizovány připravované akce a součástí je i společenská rubrika, která připomíná významná životní jubilea a události členů Svazu. Význam Zpravodaje vynikne tehdy, když si uvědomíme, že jednotlivá čísla vychází v celkovém nákladu 1 500 kusů!

Obecně se předpokládá, že za celkovou úroveň časopisu odpovídá redakční rada. V daném případě se jedná o čestnou funkci a tudíž odpovědnost je ve skutečnosti pouze morální. Za uplynulé období se složení redakčních rad dost měnilo. V posledních 10 letech v redakční radě například pracovali: MVDr. R. Axmann, Ing. R. Konrád, Ing. J. Humpál, CSc., P. Mach, Ing. M. Milerski, Ph.D., Ing. T. Klíma, M. Kvisová, Ing. M. Hošek, Ph.D., MVDr. K. Štros, CSc., Ing. A. Vejčík, CSc. Funkci výkonného předsedy dlouhodobě plnila Ing. M. Marešová, metodicky za úroveň po celou dobu odpovídal předseda a také ředitel Svazu Ing. V. Mareš a nyní i současný ředitel Svazu Ing. J. Huml. Funkci redaktora plní od roku 2015 Mgr. Iva Dukropcová. Pokud jde o autora příspěvku, tak ten již více méně plní jen funkci „neustranného pozorovatele“. Ovšem i tak je mou povinností všem jmenovaným za práci upřímně poděkovat.

Jsem přesvědčen, že určité těžkosti v dodržení pravidelnosti termínů kvartálního vydávání (především v období

2013 - 2015) jsou v současnosti překonány. Domnívám se, že byl letos nastartován režim k dodržení časového harmonogramu.

Pokud jde o vlastní úroveň časopisu, pak kromě redakční rady za její úroveň odpovídají především samotní autoři. Z odborného hlediska neexistovala nikdy autorská cenzura. Ovšem kromě autorů úroveň určují i samotní čtenáři, kteří mají možnost svými připomínkami, dotazy a věcnými poznámkami vstoupit do řešené problematiky. Jde o to, aby časopis byl „živý“. Jde nejen o předávání zkušeností, ale též diskusi k aktuálním tématům. V tomto směru je vhodné si více všimnout dění i v zahraničí (zejména u sousedů).

S povděkem jsem si prohlédl všech 76 vydaných čísel Zpravodaje, přičemž jsem si osvěžil již některé zapomenuté poznatky a skutečnosti. Jsem hrdý na to, že se podařilo Svazu udržet časopis při životě a dovést jej na dobrou stávající odbornou i společenskou úroveň. Osobně bych za toto úsilí chtěl skutečně upřímně poděkovat celé řadě kolegů a přátel. Nejsem alibista, ale opravdu by bylo nespravedlivé jmenovat pouze jednotlivce. Takže přijměte moje díky.

Do dalších let přeji Zpravodaji mnoho dobrých a pilných autorů i čtenářů. Chovatelům pak přeji, aby ve Zpravodaji našli pomocníka a rádce. Jsem přesvědčen, že i pro Svaz je Zpravodaj významným spojením s členskou základnou.

Úplně na závěr, dovoluji, vážení čtenáři, abych našemu Zpravodaji popřál vše nejlepší. Myslím si, že toto malé, skoro zapomenuté výročí, bylo vhodné si připomenout.

prof. Ing. František Horák, CSc.

■ REAKCE NA ČLÁNEK V LIDOVÝCH NOVINÁCH

Vážení chovatelé, jistě jste mnozí četli v Lidových novinách článek „Vlk není zlotřilý a nežere děti“ z 22. července 2019, kde vyšel rozhovor s ředitelem Agentury ochrany přírody a krajiny RNDr. Františkem Pelcem. Otiskujeme na tomto místě reakci Ing. Havranta na zmíněný článek. Pokud byste se chtěli připojit k petici s tímto tématem, naleznete ji i s podpisovým archem uprostřed tohoto čísla.

Redakce Zpravodaje SCHOK z.s.

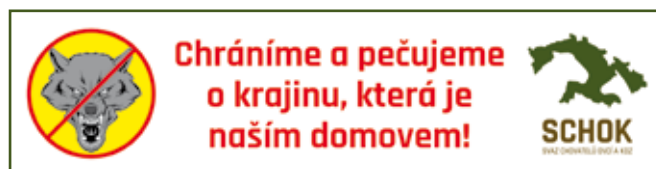
Překvapilo mě tvrzení pana ředitele, že počty vlků u nás musí násobně stoupnout proti sedmdesáti kusům, které u nás v současnosti běhají. Vlk není ropucha krátkonohá (*Bufo calamita*) nebo netopýr černý (*Barbastella barbastellus*), kteří jsou také na seznamu kriticky ohrožených druhů. Vlk není náš kamarád a pomocník. Je to vrcholový predátor, který může útočit a ve světě také útočí i na lidi. Neuznává seznamy ohrožených živočichů, neuznává dobu hájení, neloví jen starou a nemocnou zvěř. Rozhodně to není zachránce biodiverzity v krajině a nepomůže nám zásadně s přemnoženou zvěří. Určitě nám nepomůže v boji proti suchu a kůrovci. Kolik vlků by muselo žít na našem území, aby se projevil jejich očekávaný dopad na snížení stavu zvěře? A až tu přemnoženou zvěř sežerou, tak půjdou tiše zdechnout do houští? Dvě sinusoidy, které ukazují vývoj počtu kořisti a počtu predátora mají u velkých savců určité zpoždění, které může být v případě vlků pro lidi nebezpečné. Nebylo by jednodušší uvolnit pravidla odlovu zvěře?

Poukazování na špatnou práci myslivců a počty přemnožené zvěře je dnes moderní a je to hlavní argument našich zastánců vlků. To je stejná situace s „přemnoženou“ zvěří v celé Evropě? Rozhodně není. Je to jen místně upravená legenda o prospěšnosti přítomnosti vlků. Vlci se za posledních dvacet let rozšiřují po Evropě jen díky nepřiměřené ochraně a ideologicky motivované kampani, která má změnit jejich obraz ve veřejnosti. V přírodě se nikdy nestane, aby jeden druh dobrovolně uvolnil prostor jinému druhu.

Pohádka o hodném vlku narazila v Evropě na své meze.

Nikde není jejich přítomnost bezproblémová. Většina států, kde jsou vlci delší dobu, mění svůj přístup. Na rozdíl od tvrzení pana ředitele, že se ve východním Německu naučili s vlky žít, dosáhly konflikty takového stupně, že pod vedením německé kancléřky Angely Merkelové kabinet přijal 22. května 2019 změnu Spolkového zákona o ochraně přírody ze dne 29. července 2009 (Spolkový věstník I s. 2542), kterým se mění přístup k vlkům¹. Teď už bude možné střílet vlky, kteří napadají opakovaně domácí zvířata, případně bude možné odstranit celou smečku. V prohlášení spolkové ministryně zemědělství Julie Klöcknerové při příležitosti tohoto rozhodnutí vlády se uvádí, že je to první krok správným směrem².

Podobná je situace ve Francii, kde v roce 2018 překročili k eliminaci 10 až 12 % vlčí populace. Na rok 2019 prezident Emmanuel Macron přislíbil odlov až 19 % vlků. Že je to rozhodnutí správné, dokládá oficiální statistika. Poprvé od počátku sledování ztrát se meziročně nezvýšil počet zabitých ovcí. Ten mimochodem za rok 2018 ve Francii dosáhl 12 515 ovcí (!). Každý

francouzský vlk zabije za rok asi 30 ovcí. Při uváděné délce života vlků 8 až 12 let to je kolem 300 mrtvých ovcí na jednoho vlka. K tomu ještě musíme připočítat ostatní domácí zvířata, včetně psů. Pro ty si někteří pastevci jezdí na Kavkaz, protože panem ředitelem doporučená plemena ze Španělska a Francie už nemají dostatečnou tvrdost proti smečkám sebevědomých vlků. Proč jim nejedou pracovníci Agentury ochrany přírody a krajiny poradit, jak si zabezpečit stáda? Opravdu chceme takovou situaci i u nás?

Můžeme tvrzení pana ředitele konfrontovat s názory některých vědců, kteří se dlouhodobě zaměřují na vlky v Německu.

„Šíření vlka není v žádném případě známkou toho, že žijeme v uzdravené přírodě,“ říká prof. Dr. rer. nat. Hans-Dieter Pfannenstiel, profesor zoologie na FU v Berlíně³. „Jako potravní oportuniste se vlk dokáže živit i na skládkách lidského odpadu. Mírové soužití s pastevectvím ve skutečnosti není nikde, naopak pastvu přítomnost vlků vážně ohrožuje. Negativní důsledky pro biologickou rozmanitost v kulturní krajině jsou zřejmé. Zejména v hustě obydlených oblastech je potenciál vzniku konfliktu vysoký.“⁴

„Celá kultura země se nyní musí podříditi přítomnosti vlků. Pasoucí se domácí zvířata a lesní zvěř v oborách musí být oplocena nákladným plotem. Přesto vlci zatím překonali všechny ochranné ploty. V některých německých školách už děti nechodí na procházky do lesa, některé školky nedovolují dětem si hrát venku. Objektivně mohou být tyto obavy přehnané, ale je třeba vzít v úvahu subjektivní pocity postižených lidí,“ říká Pfannenstiel. „Přestože většina útoků na člověka je spáchána vzteklými vlky, kdo zaručí, že vzteklina se nám v určitém okamžiku znovu nedostane, zejména se schopností přemístování vlků?“⁵

Dr. Michael Stubbe, emeritní profesor biologie volně žijících živočichů na University of Halle, dlouhodobě intenzivně studuje vlky a jejich historii. Kriticky se zabývá německou a evropskou politikou ochrany vlků v signatářských zemích Směrnice o stanovištích a nazývá ji fraškou. Mezinárodně uznávaný odborník je pro aktivní řízení počtů vlčí populace s jasnými horními limity⁶. Tento veterán a znalec scény tzv. ochránců přírody má podezření, že vlk je v celkovém kontextu také vítanou strategií, jak odvrátit pozornost od jejich omylů a deficitů v jiných otázkách ochrany přírody.

A odkaz na posuzování stupně kulturního vývoje naší společnosti podle toho, jestli máme za humny vlky? Myslím si, že to není odpovědný přístup.

V celé Evropě vlci nepřetržitě žijí v chudších oblastech, v hornatých regionech, kde je relativně malá hustota zalidnění a příjmy obyvatel jsou pod průměrem. Tam se chceme dostat?

Populace vlka není z pohledu celé Evropy ohrožená. Je opravdu nutné, aby se vlk vyskytoval všude?

Člověk s vlky bojoval po celou historii. Ve srovnání se současností byla obrana stád na stejné nebo vyšší úrovni než nyní. Pastervecké psy choval každý majitel většího stáda. Páslo se pod dohledem, většinou obecních pastýřů či dětí. Kopaly se vlní jámy, kladly se pasti a otrávené návnady. Místo elektrických ohradníků pracovalo v zemědělství mnohem více lidí. Stejně vlky nakonec člověk vytlačil do okrajových oblastí. Fanatický přístup některých zastánců vlků se nakonec může obrátit proti všem vlkům.

Není pravda, že v České republice dochází k hledání kompromisu všech zainteresovaných stran. Navrhovaný Program péče o vlka obecného se připravoval ve spolupráci s ČZU, Hnutím DUHA, MŽP, Mendelovou univerzitou v Brně, NP a CHKO Šumava, ÚBO AV ČR a Univerzitou Karlovou, AOPK ČR jej dopracovala a předala k posouzení a schválení Ministerstvu životního prostředí. Je to sociální bublina lidí, kteří vlky z ideologických nebo finančních důvodů nekriticky podporují. Nevím, proč nebyli ke spolupráci pozváni zemědělci, starostové a myslivci. Ti, co se jich vlk dotýká v každodenním životě. Takový přístup zvolili na Slovensku. Nikdo s chovatelem vážně neprojednával jejich námítky k připravovanému dokumentu. Kdyby se do tohoto problému částečně nezapořil Parlament, tak si celý Plán péče o vlka obecného vytvoří a schválí v úplné tichosti, bez veřejné diskuse. Došlo k jednomu chaotickému setkání na půdě ministerstva životního prostředí, které se při nejlepší vůli nedá nazvat pracovní. V současné době se ze strany státních orgánů mluví pouze o zajiš-

tění adekvátní finanční náhrady za utrpená zvířata a ochranné opatření. Je to alibistický přístup, který nereflktuje současný vývoj v Evropě. To, co by mělo být samozřejmostí, je představeno jako vstřícný přístup. Je to snaha, která má celý problém převést jen na peníze, rozešvat jednotlivé skupiny zemědělců a vytvořit nepříznivý mediální obraz chovatelů pasených zvířat.

Kolik utrpení ještě musí podstoupit pasená zvířata a jejich chovatelé, než si přiznáme, že s vlky se žít bezkonfliktně nedá?

Jedno anglické přísloví říká: Leave one wolf alive and the sheep are never safe. - Nechte jednoho vlka naživu a ovce nejsou nikdy v bezpečí.

My nejsme tak radikální.

Můžeme se domluvit – vlky ano, ale ne všude. Jsme společnost, která je natolik bohatá, že si může dovolit vyčlenit určité oblasti, kde budou vlci pod ochranou státu žít. Nabízí se národní parky a vojenské újezdy. Neochota státu ke kompromisnímu řešení v tak závažné otázce je zarážející. Někteří představitelé státu zlehčují obavu obyvatel venkova, kteří nedobrovolně žijí v kontaktu s vlkem. Zesměšňuje jejich obavy odkazem na pohádku o Červené Karkulce. Lidé, kteří si vybrali život na vesnici jako svůj životní styl, kteří krajinu svojí prací utvářejí a plní společenskou objednávku v zachování její rozmanitosti, si zaslouží úctu. Musí být slyšet jejich názor. Na základě historické paměti a praktické zkušenosti se zatím marně snaží prosadit změnu současné vlní politiky.

S vlky za humny to opravdu nepůjde.

Text: Ing. Tomáš Havrlant,
starosta Vernéřovic

Zde uvádíme původní článek LN, na který reagoval ing. Havrlant.

VLK NENÍ ZLOTŘILÝ A NEŽERE DĚTI

Vlci jsou součástí biodiverzity - a také jsou samozřejmě krásní, říká František Pelc, ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny

Pro některé myslivce je vlk pořád konkurent, říká v rozhovoru pro LN ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny František Pelc. Obávám pastevců rozumí. Agentura jim nabízí dotace na několik opatření, která by stáda před šelmou ochránila.

LN Když se k nám vrátili vlci, zpočátku převažovaly velmi radostné reakce. Teď jsou slyšet spíše negativní hlasy. Jak se to daří vyrovnávat?

Takový průběh se dal očekávat. Tam, kde vlk dlouho nebyl a vrací se, si lidé musí na jeho přítomnost postupně zvykat. Rozumíme farmářům, kteří na něj nejsou připraveni, protože tato šelma u nás více než sto let nežila. Hledáme způsoby, jak jim vysvětlit, že pro naši krajinu jsou důležitá jak stáda ovcí, která ji pomáhají udržovat, tak vlci.

LN Zní to, jako byste postavili jiné skupiny obyvatel nechápal.

Nechápeme postoj myslivecké veřejnosti. Ve vedení Českomoravské myslivecké jednoty jsou zarputilí odpůrci návratu vlka a dalších predátorů, přitom když se bavím s myslivci z terénu, tuší, že je to tak v pořádku. Spolu s Mendelovou univerzitou jsme dělali rozbor, co vlk žere. Stejně proběhly v Německu. Mezi jedním až dvěma procenty tvoří jejich potravu domácí zvířata, u nás i v Německu. Většinou jsou to ovečky. Zbytek, tedy 98 procent, je spárkatá zvěř - jeleni, daňci, mufloni či divoká prasata. Vlk tak má velmi široké portfolio potravy, zvěře je u nás opravdu dost.

LN Dokonce velké nadbytky...

V případě prasete divokého jsou takzvané normované stavy zhruba jedenáct tisíc kusů - a víte, kolik jich je? Půl milionu až milion. Přitom neefektivnější predátor, který může pomoci stavy divokých prasat regulovat, je vlk. Totéž platí o ostatních: jelenů, srnců, muflonů, všech je dost. Například v Libe-

reckém kraji je normovaný stav jelena čtyři sta až pět set kusů. Je jich tam 4200, tedy skoro desetkrát víc. Stejně je to u daňka a muflona, přičemž oba jsou nepůvodní druh. Daňků by mělo být na severu dvě stě, je jich kolem tisícovky, muflonů by mělo být tři sta, je jich třináct set.

LN Čím si odpor myslivců vysvětlujete?

Někteří přemýšlejí sto let starým způsobem. Predátory vnímají jako nepřátele. Je to pro ně pořád konkurent, ať už kvůli trofejím, nebo masu. I tomu rozumím. Jen nechápu proč, když je takové přemnožení. Vlk snižuje stavy, a díky němu jsou pak zvířata plachá, víc se v krajině rozptýlí, působí menší škody v lesích i na polích. To je přece správné.

LN Je tohle hlavní důvod, proč by tady vlk měl být? Aby snížil stavy zvěře?

Ano, ale zásadní kontext je ještě jeden: v Česku je nyní kalamita kůrovce, příčinou jsou především monokultury smrku. Ochranáři a lesníci se musí bavit o tom, co bude, až kalamita odezní. Nejlepší varianta přitom je daleko větší podíl listnatých stromů. To ale nebude funkční, když bude nadbytek spárkaté zvěře, protože ta všechno sežere.

LN Kolik vlků by tu mělo být?

O tom se vede dost složitá diskuse. V každém případě je jich u nás jen zlomek. Číslo hledáme s vědci, ale rozhodně to není těch sedmdesát kusů, co u nás běhá. Jsou to násobky.

LN Kromě toho, že vlci regulují stavy zvěře, mají ještě nějaký jiný přínos pro českou krajinu?

Jsou součástí naší biodiverzity - a také jsou samozřejmě krásní. Říká se, že žijeme v kulturním prostředí, nemůžeme argumentovat, že proto tady nemá nikdy jiný prostor. Naše kultura se bude mimo jiné poměřovat tím, kolik se z původního prostředí zachová biodiverzity. Součástí kulturního prostředí je tedy vlk, koroptev nebo zdravý les. Vlk je přitom u nás stále vzácný.

LN Nedávno začali pastevci pálit vatry, aby upozornili na to, že chtějí vyznačené území, kam vlk nesmí. Dává to smysl?

Chápu, že nová situace je pro pastevce složitá. Proto také komunikujeme s Asociací soukromého zemědělství nebo Svazem chovatelů ovcí a koz. Zabe-

¹<https://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/neue-regeln-fuer-den-wolf-1613622>

²<https://www.bmel.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/2019/190522-Erk%C3%A4rung-Wolft.html>

³<https://www.wvl-ost.ch/was-wissenschaftler-sagen-1/prof-dr-hans-dieter-pfannenstiel/>

⁴<http://www.alpwirtschaft.de/themen/w%C3%B6lfe-gro%C3%9Fraubtiere/>

⁵Der Wolf in der Kulturlandschaft - Dichtung und Wahrheit

⁶Europäische Wolfs-Fächleute diskutieren in Sachsen-Anhalt

tonování na obou stranách je cesta do slepé uličky. Nejde říct, že je potřeba chránit vlky, ať se třeba všichni zblázní. Ani že je potřeba všechny vlky střílet. Kdyby mi někdo před třiceti lety řekl, že budeme řešit problém vlk versus ovce, tak bych to ocenil. Nebyli tady vlci – a ovce v podstatě taky ne, protože všude byla kukuřice. Pastevců si proto vážíme, pečují o krajinu, zejména v hospodářsky slažitých typech krajiny, na pastvu dostávají dotace. Pastevectví je součástí naší i evropské zemědělské politiky. To, že se má chránit vlk, je také součástí jak národní, tak evropské politiky. Je potřeba najít soulad.

LN Jak toho chcete docílit?

V roce 2005 vznikl zákon, podle něž se platí náhrady za škody, které udělají vybrané druhy živočichů, jako je vlk nebo medvěd. Není hezký pohled na roztrhanou ovci, nedejbože březi. Diskutuje se teď o jejich výších a o zahrnutí vzniklých vícenákladů, ať už za veterinární posudek, kafilerii, či za zaběhnuté kusy. Je ale jasné, že když to stát platí, chtěl by vědět, jestli má pastevce aspoň základní opatření, aby vlky přímo nekrmil. Loni byly vyplaceny škody za jeden a půl milionu, nahlášeno byla 267 kusů ovcí – to není ani malé, ale ani dramaticky vysoké číslo. Kontroluje se přitom, zda na místě nějaké opatření je a jestli to vůbec udělal vlk. Někdy se totiž stane, že ovci napadne zdívčelý pes. Je potřeba naučit lidi s vlky koexistovat.

LN Jak?

Ve Slovinsku nebo ve východní části Německa, v Sasku, kde jsou vlci dlouhodobě, se s nimi naučili žít. V západním Německu, kam přicházejí nově, jsou zděšení. Ani oni na to nejsou připraveni. Je potřeba udělat kampaň, která by poukázala nejen na to, že vlk není zlotřilý a nežere děti, ale i na to, že je možné udělat smysluplná preventivní opatření, která stát podporuje.

Před dvěma lety se taková opatření stala součástí operačního programu životního prostředí a neustále se to zdokonaluje. Doteď byla dotace ve výši osmdesát procent, nově to bude sto. V Německu mají odzkoušené, že nejlepší je ohrazení s elektrickým vodičem, jedním až třemi. Doporučujeme elektrické ploty vysoké sto dvacet centimetrů. Někdo sice bude namítat, že vlk může skočit i metr osmdesát, ale světový rekordman ve výšce také skočil dva metry čtyřicet – ovšem ani vy, ani já to neskočíme. Ve skutečnosti je klíčový ten spodní drát, ten by měl být do dvaceti centimetrů a pod vysokým napětím, protože vlk nejčastěji překonává ploty podlezením. Díky sofistikovanému ohrazení klesnou šance vlka o osmdesát i víc procent.

LN Předpokládám, že čím je pro něj složitější se někam dostat, tím spíš se na to „vykašle“.

Přesně tak. Navíc dostane ránu. O to nemá zájem. Z hlediska behaviorální ekologie jde o to, aby to vlk neměl komfortní. Když tam bude pásek, podleze ho a zas se vrátí. Když dostane ránu, tak si to rozmyslí. Vlci nejsou hloupá zvířata. Mohou být i mechanická ohrazení, vždycky je ale zásadní zabezpečení spodní části ohrady.

LN Na co dalšího mohou pastevci dostat dotaci?

Důležitý je pastevecký pes. Ani na něj už lidé nejsou zvyklí, někteří vypustí ovce a několik stovek kusů si pak dělá, co chce. Pastevecký pes není triviální

věk, jak by se mohlo zdát. Musíte vědět, jaký je vhodný. Udělali jsme proto bražuru s desítkami plemen – od Pyrenejí po Kavkaz. Některá jsou vhodná méně, protože nejsou zvyklá na lidi, třeba kavkazští pastevečtí psi nejsou ideální. Naopak špatný není slovenský čuvač či pyrenejský horský pes. Zpravidla jsou to pěkní robustní psi, kteří pojmu stádo ovcí jako součást své smečky a brání ho proti nepříteli. Na tisíc ovcí ale nemůžete mít jednoho psa. Nákup psa také hradíme, nově to bude ze sta procent. Pastevce tak může dostat až 65 tisíc na jednoho psa. Pes a dobré ohrazení fungují, Sasko, které je nám blízko, ukazuje, že se tak dá snížit riziko škody na pět procent.

LN Platí to i pro velké chovy?

Pro pastevce, kteří mají tisíc a víc ovcí, je jiný model, protože neoplotíte deset kilometrů čtverečních. Tady funguje změna organizace pastvy. Je to okoukané například z Rumunska, částečně ze Slovenska. Na pastvinách je celý den pasák, který stádo hlídá. Navečer je stádo hlídáno jen vnitřní ohradou a tam je stádo zavřeno se psy. Málokdo chce ale změnit organizaci práce. I v tomto případě poskytujeme dotaci.

LN Jak jsou na tom s vlkem jinde v Evropě?

Nedá se říct, že by ho všude milovali, ale všude je chráněn. Země se k tomu staví různě. Například ve Finsku, které je čtyřikrát větší než my, mají čtrnáctkrát menší „zavlečení“ než my. Sousední Sasko má šestnáctkrát větší „zavlečení“. V Itálii patří vlk ke kulturní tradici, mají ho tam celkem rádi. Nejvíce je vlků v karpatských státech, v Pyrenejích a v Apeninách. Přibývají v Polsku, v Německu a v pobaltských republikách. Proto ani nikdy nebude řešením odstiel, protože ten vyřeší jen individuální problém. To by se vlci museli vystřílet v celé Evropě. Pod Bezdězem, v Máchově kraji, je vlk proto, že v Sasku už je populace relativně silná. Vzhledem k tomu, že vlci si nemožou konkurovat, odcházejí dál, migrují. Když někde jedno zvíře zastřelíte, jiné přijde na jeho místo. K nám chodí populace z Polska, Slovenska a Německa, protože tamní teritoria už jsou nasycená. Jdou tam, kde je nabídka potravy. U nás nechceme a vlka přijít ani z ekonomických důvodů.

LN Právě kvůli spárkaté zvěři?

Ano, všichni by měli vlkovi spíš tleskat. I když se za škody způsobené vlkem loni proplatil jeden a půl milionu korun, ve srovnání s tím, jaké škody nadělá spárkatá zvěř, kterou vlk eliminuje, je to nesrovnatelně málo. Expertní odhady říkají, že spárkatá nadělá škody tři až tři a půl miliardy v lese a tři až tři a půl miliardy mimo les.

LN Kde je u nás teritorium vlka?

Většina, s výjimkou Máchova kraje, žije při hranicích. Dá se tak odhadnout, odkud k nám přicházejí, což je potvrzené i geneticky. Máme tři základní populace: karpatskou, která chodí ze Slovenska, lužickou, která jde z Polska a Saska, a alpskou, která k nám chodí z Bavorska. Na některých místech jsou víceméně stabilizované smečky, mají horní hranici velikosti teritoria tři sta i čtyři sta kilometrů čtverečních, takže jsou chvíli u nás, chvíli za hranicemi. Úplně chybí vlk v Jeseníkách nebo v Brdech. Obecně se ale dá říct, že bude vlků přibývat.

OVČÁČKÝ DEN V ROŽNOVĚ POD RADHOŠTĚM

V sobotu 15. 6. se konal v areálu Střední školy zemědělské a přírodovědné v Rožnově pod Radhoštěm další ročník Ovčáckého dne na Valašsku. Zahájení akce bylo naplánováno na 10. hodinu, kde se úvodního slova ujal zástupci vedení města Rožnov pod Radhoštěm.

O kulturní stránku programu se postaraly místní folklorní soubory. Na akci rovněž nechyběl gajdoš Petr Sovják, který zpestřoval svou hrou na gajdy a zpěvem atmosféru Ovčáckého dne. Tradičně se zde uskutečnila i soutěž v pojídání brynzových halušek. Ti, kteří se do soutěže nezapojili, se mohli nasytit nejen jehněčím specialitami, které připravila kuchyň střední školy. Návštěvníci měli možnost zakoupit si různé výrobky a drobnosti z ovčí vlny, dřeva či jiného přírodního materiálu od lokálních malovýrobců. Pro děti byl připraven naučný program, a to jak v areálu školy, tak i v jejich učebnách. Dále pak byla ukázka zemědělské techniky, plemen králíků, drůbeže či pasení hus. Také Svaz chovatelů ovcí a koz zde měl svůj stánek s kolekcí ovcí a koz. Hned vedle stánku Svazu prezentoval ukázkou střihání ovcí předseda České asociace střih-

Ukázka pasení hus

■ MALÉ OHLÉDNUTÍ ZA OVENÁLIEMI 2019

Rok se sešel s rokem a 17. srpna se všichni milovníci a obdivovatelé malých přežvýkavců opět sešli v překrásném areálu Zlobice u Malhostovic. Po loňském, velmi úspěšném ročníku, jsme se snažili, aby i letošní slavnosti byly pro návštěvníky akce zajímavé. Jedním z nejzajímavějších počinů byla jistě akce Klubu zpracovatelů vlny a jiných přírodních materiálů ve spolupráci se Svazem, která byla precizně připravena pod vedením Vladky Křenkové a jejího manžela Romana (bližší informace najdete v příspěvku V.K.). Veškeré úsilí směřovalo k tomu, aby se na jednom místě roztočilo co nejvíce kolovrátků a byl ustanoven nový český rekord pod dohledem Agentury Dobrý den. Akce se podařila a český rekord byl vytvořen.

Naši přátelé Gorolové - manželé Každohovi se svými potomky - ukázali zájemcům, jak si doma správně připravit sýr, předvedli ruční stříž ovečky i to, že muzika je nedílnou součástí jejich života. Na improvizovaném tržišti si návštěvníci mohli nakoupit nejen farmářské výrobky, ale i rukodělné produkty. Tradiční součástí Ovenálí je i speciální program pro děti, letos pod názvem „Setkání s Heidi a Petrem“. Sportovně naladěni návštěvníci se pustili do vidláckého víceboje, který byl připraven i pro děti. Všichni soutěžící předvedli své výkony před početným publikem, které bouřlivě fandilo všem bez rozdílu. Co by to bylo za ovčácké slavnosti, kdyby hladoví hosté neokusili mnoho specialit včetně ovčího kotlíku, který připravil ovčácký mistr Jan Macků. A ti, kterým zbylo v bříšku ještě něco málo místa, se pustili do soutěže v pojídání halušek. Naše kuchařky připravili letos přes 20 kg. A vše se snědlo! Výbornou atmosféru celé akce ještě podtrhli muzikanti z kapely Johnny Cash Revival a Omičtí Bardi, kteří jsou každoroční ozdobou Ovenálí.

Nedílnou součástí Ovenálí byla celostátní výstava plemen ovcí a koz, kde se hodnotí a vybírají šampioni v několika kategoriích. Pozorní návštěvníci si nejen prohlédli vystavená zví-

Ovčí kotlík Honzy Macků

Skupina Johnny Cash Revival

Vlna v nejrůznějších podobách

Nejmladší účastníci víceboje

řata, ale potkali se též se stříhačským mistrem, Vlastimilem Bischofem, který předváděl stříž elektrickým strojkem.

Na závěr mého malého ohlédnutí za Ovenáliemi 2019 mi dovolu, abych poděkoval všem za přípravu a realizaci letošních slavností, za obětavost, nasazení a nadšení pro danou věc, bez kterých by se Ovenálie neobešly.

Na viděnou na Ovenáliích 2020!

Text: Ing. Jiří Huml
Foto: Barbora Vaňková, Ing. Vít Mareš, Mgr. Iva Oukropcová

Jakpak to těm jedlíkům jde?

Zájem o Zlobickou kuchyni

Omičtí bardi hrají k dobré pohodě

Místo pro děti ve vidláckém víceboji

Vidlácký víceboj

VÝSTAVA PLEMEN OVCÍ A KOZ, HODNOCENÍ ZVÍŘAT

Dne 17. 8. 2019 se uskutečnily tradiční ovčácké slavnosti „Ovenálie“ konané na Zlobici. Spolu s bohatým programem, který se konal v těsné blízkosti Koliby, byla ve spodní hale areálu připravena výstava plemen ovcí a koz. Někteří chovatelé využili možnosti přivést svá zvířata už den dopředu před výstavou.

Přejímka zvířat byla na plánovaná mezi 8. - 9. hodinou. Samotná výstava byla zahájena v 10 hodin. Pro návštěvníky byla připravena pestrá kolekce ovcí a koz. K vidění byla plemena masná, kombinovaná, plodná, ale také zajímavá. Ze všech skupin plemen měla hodnotící komise ve složení Ing. Martin Hošek, Ph.D. a inženýři Ladislav Strnad a Tomáš Janoš vybrat a ocenit ta nejlepší zvířata. Úkol to jako vždy nebyl lehký. Celkovým vítězem se stal kozel plemene burská koza ze společnosti Oveko, a.s. Velice pěknou kolekci plemene valaška zde měli Stránské z.s., kteří si odnesli dvě ocenění, a to za šampiona a šampionku ostatních plemen. Pro návštěvníky určitě velice zajímavým a nejmenším plemenem ovcí na výstavě bylo plemeno ouessantské ovce z chovu pana Pavla Růžičky. Tento chovatel byl zároveň oceněn třetím místem v kategorii „nejlepší kolekce ovcí“. Spolu s výstavou měli návštěvníci možnost zhlédnout bonitaci aukčních beranů a kozlů, která začínala v 11:30. Do role hodnotitele byl delegován předseda Rady plemenných knih ovcí pan Ing. Martin Hošek, Ph.D. Samotná bonitace se těšila příjemnému počtu návštěvníků, kteří mohli vidět, jak se bonitují berani různého

Burský kozel

Kolekce burských koz

Aukční beran plemene suffolk společnosti Oveko a. s.

Mohéroví kozlíci paní Hany Plškové

ného užitkového zaměření a taktéž jakým tělesným partiím je věnována patřičná pozornost při hodnocení. K hodnocení byli přihlášení berani plemen merinoladschaf, romney, suffolk, clun forest a valaška. Každý z beranů úspěšně prošel hodnocením, ať už bez ztráty „kytičky“ či s drobnými srážkami za utváření exteriéru. Po bonitaci beranů následovalo hodnocení kozlů. K bonitaci bylo přihlášeno 8 kozlů, a to 6 ks kozlů plemene anglonubijská koza, 2 kozli plemene kozy bílé krátkosrsté. Velice pěkně připravená zvířata k hodnocení sem přivezla paní Shakina, kde oba kozlíci plemene AN získali výslednou třídu elita rekord. Velmi pěkně urostlým zvířetem byl kozel plemene AN z chovu pana Ing. Drápely. Pro laickou veřejnost jistě povědomým plemenem byli samci plemene kozy bílé krátkosrsté z chovu pana Houště.

Program byl v hale poměrně nabitý. Takřka ihned po skončení bonitace následovala ukázka stříhání ovcí, kterou měl pod odbornou taktovkou předseda České asociace střihačů pan Vlastimil Bischof. Při ukázce stříhání nechyběl jeho kontakt s publikem, které se snažil svým aktivním přístupem k práci „vtáhnout“ do dění.

Na závěr bychom chtěli poděkovat všem chovatelům, kteří přivezli svá zvířata na tuto výstavu, a také návštěvníkům, že byli ukáznění ke zvířatům.

Text: Ing. Tomáš Janoš
Foto: Ing. Vít Mareš

■ NEJVĚTŠÍ POČET PŘADLEN A PŘADLÁKŮ PŘEDOUCÍCH NA JEDNOM MÍSTĚ

Hlavní náplní Klubu zpracovatelů vlny a jiných přírodních materiálů je propagace zpracování a osvěta. Jak jsme dospěli k rekordů??

Při plánování společných akcí na letošní rok se Jiřina Pařilová jen tak mimochodem zmínila, co kdybychom vytvořili nějaký rekord? Nápad se všem líbil a v podstatě hned jsme se dohodli, v čem a jak se o rekord pokusíme. Tímto Jiřince děkuji za skvělý nápad. Vedení Svazu nám schválilo podporu a pak už zbylo jen udělat akci co největší propagací tak, aby se přadlenky a přadláci mohli zapojit. V tomto směru jsou sociální sítě fakt bezva

Druga - jednoduchý nástroj na zpracování vlny do vlákn

vynález a pokus o rekord tak sdíleli lidé od Karlových Varů až na Slovensko.

Den před akcí nás bylo přihlášeno 44. To není špatné číslo, ale tak trochu tajně jsem pošilhávala po té padesátce. Několik nocí před rekordem bylo samozřejmě bezesných, protože přes den v návalu povinností nemám čas na pochyby o tom, kolik přihlášených bez omluvy nepřijede, zda počasí celou akci nezhatí a vymyšlení nejrůznějších náhradních variant všeho, co se může pokazit. To se obvykle v mé hlavě odehrává před každou akcí zásadně v době, kdy každý normální člověk spí.

Milí přátelé, na stejné vlně, ovšem nezklamali.

Hned časně ráno se ukázalo slunce a začaly se trousit první přadlenky. V deset hodin začal Roman Křenek zkoušet, zda opravdu umíme všichni příst. Až v jedenáct hodin začal pokus o rekord. Jenže pořád přicházeli další a další. Tak se vlastně od desíti hodin odehrávalo vítání, představování, seznamování, nadšené výkřiky setkání „starých“ přátel a mezi tím se předlo, spokojeně švitořilo, radilo a spontánně zpívalo. Těžko popisovat tu atmosféru. Kdo nezažil, o hodně přišel.

Komisařka z agentury Dobrý den z Pelhřimova na vše dohlížela a rekord v největším počtu přadlen a přadláků předoucích na jednom místě byl úspěšně vytvořen. Předli jsme v počtu 52 předoucích. Nejmladší přadlenka byla Emma

Hrdličková, 9 let, a hned za ní Adélka Pařilová, 10 let. Obě sklízely velký obdiv, leč jim předení šlo opravdu od ruky. Předlo se na kolovrátcích nejrůznějších typů, na vřetánkách, a dokonce byly k vidění i dvě drугy.

Všem moc děkuji za skvělou atmosféru a těším se na další setkání.

Děkuji i všem v kuchyni, kteří se starali o to, abychom nehladověli a skvěle zvládli i porce navíc pro rekordmanky. Děkuji za podporu SCHOK, protože bez toho bychom oficiální rekord těžko financovali.

Text: Vladimíra Křenková
Foto: Barbora Vaňková

My přadláci - účastníci rekordu

Pomáhal i pan předseda

PETICE

**VLK
TRÁVU
NEŽERE**

**Chráníme a pečujeme
o krajinu, která je
naším domovem!**

PETICE

Za ochranu pastevevství, proti nekontrolovatelnému šíření vlčí populace

Petice podle § 1 zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním

V posledních letech dochází k dramatickému nárůstu vlčí populace. S tím je spojený obrovský tlak na chovatele pasených zvířat. Čím dál častěji dochází k neomluvitelnému utrpení zvířat, která jsou terčem útoků vlků. Zkušenosti z ciziny ukazují, že i přes vynaložení obrovských finančních a pracovních nákladů, nelze těmto útokům účinně zabránit. Žádáme příslušné státní orgány o změnu současné právní úpravy, která vlka chrání po celém území republiky.

NAŠE POŽADAVKY

- **Rajonizace vlčí populace - vymezení území bez vlků**
- **Stanovení počtu vlků, který je únosný pro jednotlivé regiony**
 - **Povolit eliminaci vlků při napadení stáda**
- **Vyřazení vlka ze seznamu kriticky ohrožených druhů ve vyhlášce č. 395/1992 Sb.**
- **Podporujeme požadavek na vyřazení vlků ze současného stupně ochrany v Bernské úmluvě a ve Směrnici o stanovištích (Směrnice Rady č. 92/43/EHS z 21. května 1992)**
 - **Hrazení 100 % přímých i nepřímých nákladů spojených s vlky**
 - **Vyplácení reálných náhrad za škody v krátkém čase**

Petiční výbor

	JMÉNO	PŘÍJMENÍ	BYDLIŠTĚ	PODPIS
1	Tomáš	Havrlant	Verněřovice 106	
2	Jan	Šefc	Teplice nad Metují, Lachov 32	
3	Bohumír	Urbanek	Verněřovice 91	
4	Jaroslav	Tuček	Horní Adršpach 5	
5	Lukáš	Krecbach	Dolní Adršpach 120	

Petiční výbor zastupuje ve styku se státními orgány Ing. Tomáš Havrlant, Verněřovice 106.

PETICE

Za ochranu pastevevství, proti nekontrolovatelnému šíření vlčí populace

	JMÉNO	PŘÍJMENÍ	BYDLIŠTĚ	PODPIS
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				

ZEMĚ ŽIVITELKA

Již 46. ročník největší agro výstavy Země živitelka se letos konal ve dnech 21. 8. - 27. 8. 2019. Tématem letošního ročníku bylo: „Výzvy českého zemědělství“. Toto téma bylo patrně nejen na vystavovaných exponátech, ale i doprovodném programu, a to zejména v rámci odborných seminářů.

Země živitelka letos přilákala rekordní počet návštěvníků od roku 2003, kteří si mohli prohlédnout mnoho zemědělských, lesnických a potravinářských strojů, technologií a produktů. V oblasti hospodářských zvířat byla zajímavá expozice skotu plemene Dexter, která byla součástí agro salonu poprvé. Samozřejmostí byla i výstava ovcí a koz pořádaná SCHOK z.s. Ovčáctví dostalo zajímavý prostor na svou prezentaci a zároveň bylo marketingově podporováno ze strany pořadatele, Výstavištěm ČB.

Letošní ročník byl zajímavý svojí expozicí. Bylo osloveno více vystavovatelů ovcí a koz, a tudíž se podařilo zajistit větší počet kotců pro tato hospodářská zvířata. Celkem mohli návštěvníci obdivovat 41 zvířat, což je nejvíce za celou historii Výstavy. Expozice byla tvořena 17 plemeny ovcí a 5 plemeny koz. Většina chovatelů dovezla na výstavu kolekce dospělých ovcí a plemenného berana, což určitě bylo lákavé pro návštěvníky. Zastoupena byla většina významných plemen chovaných v ČR, jako například suffolk, texel, charollais, zwartbles, šumavka, valaška apod., ale i málo početná a zájmová plemena jako například ouessantské a shetlandské ovce. Zástupcem koz byla bílá koza krátkosrstá, hnědá koza krátkosrstá, anglonubijská, burská koza a zájmové plemeno holandská zakrslá koza.

Kamerunská ovce

V rámci expozice výstavy byly hodnoceny kolekce ovcí a koz. V kategorii kolekce masná plemena bylo pořadí: 1. místo: plemeno texel od p. F. Prchlíka, 2. místo: plemeno charollais od p. J. Adama a 3. místo plemeno suffolk od p. Kopeckého. V kategorii ostatní plemena bylo 1. místo plemeno šumavka od Ing. J. Vejčíka, 2. místo plemeno ovce vřesová od p. M. Hlouška a 3. místo plemeno kamerunská ovce od p. P. Kříže. V kategorii kolekce koz bylo 1. místo koza anglonubijská od Ing. L. Hlinkové, 2. místo plemeno burská koza z Farmy Janovka a 3. místo koza hnědá krátkosrstá od p. M. Kučery. Šampionem výstavy byl vyhlášen beran plemene romney od p. M. Hlouška a nejlepší ovcí byla bahnice plemene romanovská od p. Denka.

Každý den byla připravena pro návštěvníky komentovaná přehlídka zástupců plemen na předvadišti. Neděle se nesla ve znamení „Ovčácký den“. Od rána se na předvadišti konala bonitace plemenných beranů a kozlů, kde byli klasifikováni 2 berani plemene romanovská ovce, 3 ks beranů šumavky, 9 beranů valašky a 2 kozli anglonubijských. Následoval Šampionát beranů plemene zwartbles. Tato přehlídka byla velice zajímavá a letos opět zastoupená chovateli tohoto plemena. Vítězem se stal

Mladá vodička šumavského berana

chovatel V. Podhradský se svým plemenným beranem. Odpovědně již bylo zaměřeno na jednotlivé dílčí ukázky pro návštěvníky, a to stříhání ovcí a dojení koz. Uvnitř pavilonu si návštěvníci mohli prohlédnout zpracování vlny na kolovratu a výrobky z vlny. Novinkou byla kuchařská show, kde kuchař upravoval jehněčí maso a ukázal tak mnoho možností, jak tento druh masa vařit. Nakonec se ukázalo, že tato volba byla velkým lákadlem pro diváky. Nutno podotknout, že kuchař Petr Glaser byl famózní. Během dne uvařil šest druhů výborných jídel, která byla vcelku rychlá a jednoduchá, a přesto výtečná. Návštěvníci následně mohli naservírovaná jídla ochutnat a mnoho z nich si určitě odneslo motivaci pro vaření z jehněčího masa.

Významným tématem mezi účastníky a chovateli byl výskyt vlka (popř. jeho kříženců) v ČR. Na stánku Svazu ovcí a koz byly poskytovány informace a případně zde mohli návštěvníci podepsat petici proti působení vlka v ČR. Mimo jiné zde proběhlo neoficiální setkání se zástupci parlamentu, kde byla nastíněna situace populace vlka v Evropě a vývoj v ČR. Zástupci se jednohlasně shodli, že vlk není vhodný predátor, který má působit na celém území České republiky, ale bylo by vhodné jej chránit jen na vyhraněných územích např. KRNP, NP Šumava či CHKO Brdy apod. I většina běžných návštěvníků vyslovila názor, že vlk již do současné krajiny nepatří a je vhodné se touto problematikou intenzivně zabývat.

Tímto mi dovolu, aby velice poděkoval všem lidem, kteří se podíleli na přípravě a realizaci výstavy. Ve svém volném čase odvedli na výstavě Země živitelka velký kus práce a bez těchto lidí by výstava neproběhla tak hladce a úspěšně. Dále bych chtěl poděkovat všem chovatelům, kteří dovezli své ovce a kozy. Velice si toho vážím a pevně věřím, že spolupráce bude tímto způsobem fungovat i v následujících letech. Poslední dík patří firmě FastAgri, která zdarma zapůjčila manipulátor JCB na odklizení hnoje po skončení výstavy.

Text: Ing. Jan Vejčík
Foto: Ludmila Pitrová, Ing. Anna Poborská

Romanovský beran

Holandská zakrslá koza

■ NOVÉ WEBOVÉ STRÁNKY SVAZU - JAK NA NĚ

Velmi často se setkáváme s dotazy týkajícími se zobrazování nových webových stránek. Věřte, že budování nového systému je časově i personálně náročné. Chceme vytvořit takový komunikační nástroj, který bude odpovídat potřebám našich členů, bude pro všechny uživatelsky přátelský a co nejkomfortnější pro získávání potřebných informací.

Nové stránky jsou postavené na úplně novém systému od společnosti Intelligent Webs, s.r.o., který se „šije“ přímo na svazové potřeby. Pracujeme na tom, aby se nové webové stránky zobrazovali na všech moderních čtecích zařízeních. Chytré mobily a tablety jsou již dnes běžnou součástí našeho života. Chceme, aby byly bezpečné a funkčně zabezpečené proti jakémukoliv softwarovému napadení. Nové stránky vám kromě nového designu přináší a přinesou přehlednější aktuality, novou fotogalerii a také vše, co potřebujete vědět jako člen Svazu a chovatel. Nejen o plemenech, ale i o legislativě, veterinární problematice a poskytovaných dotacích. Velmi užitečné se pro vás také může stát fulltextové vyhledávání, které umožní hledaný výraz najít ve všech článcích i dokumentech na našem webu. Díky novému kalendáři vám

již žádná akce nebo událost neuteče. Nejužitečnější novinkou jistě budou online formuláře, které vám ušetří spousty papírování a vše budete mít v online podobě vždy při ruce.

V současné době naleznete informace jak na původním webu - www.schok.cz, tak i na novém - <https://new.schok.cz>. Jakmile bude dokončen vývoj systému pro uložení obsahu původního webu, přejdeme plně na nové webové stránky, kde bude možné čerpat info z původních stránek. Takže se chovatelé nemusí obávat, že informace staršího data budou nedostupné.

Na závěr si dovoluji ještě malou, nicméně důležitou poznámku. Stejně tak, jak se vyvíjí náš systém, vyvíjí se i internetové prohlížeče. Bohužel ne všechny, které jsou dostupné na síti internetu, mají SW podporu pro naše webové stránky. Prosím, věnujte pozornost aktualizacím těchto prohlížečů (Chrome, Mozilla Firefox, Edge, Safari). Pokud systém detekuje neaktuální prohlížeč, upozorní na to správnou v zelené liště dole a navrhne moderní prohlížeč pro instalaci. Klikněte na jednu z ikonek a postupujte podle návodu na otevřené stránce. V případě, že se Vám nové stránky správně nezobrazují, nebo se vám něco nepodaří, napište na podporu systému schok@intelligentwebs.com. Společně se budeme snažit najít taková řešení, aby se nové webové stránky staly užitečným informačním kamarádem.

Ing. Jiří Huml a Vilém Faigel

■ ZÁPIS Z JEDNÁNÍ VÝBORU RADY PLEMENNÝCH KNIH OVCÍ

HRADIŠTKO POD MEDNÍKEM 7. 8. 2019

Začátek 10.00

Podle prezenční listiny byli přítomni: Hošek, Dvořák, Vejčík, Konrád, Mareš, Milerski, Kováč, Vancl, za Plemdat, s.r.o.
Ing. Šplíchal.

Program:

- 1) Zahájení
- 2) RPH a jejich zavedení do hodnocení plemenných zvířat.
- 3) Podněty klubu vřesových ovcí.
- 4) Podněty klubu OD.
- 5) Podněty klubu lacaune.
- 6) Změny v NT, žádosti o výjimku.
- 7) Různé
- 8) Diskuse
- 9) Závěr

Průběh jednání

■ 1) Zahájení

Jednání zahájil Ing. Martin Hošek, Výbor bude postupovat podle uvedeného programu, s výjimkou bodu 2), který bude projednán po příchodu Ing. Šplíchala

■ 3) Podněty klubu vřesových ovcí

Klub předložil následující požadavky - vysvětlení plemenných hodnot, rozdílů intenzivních a extenzivních chovů.

Po diskusi byl přijat následující závěr: Chovatelům nadále vysvětlovat význam plemenných hodnot, šlechtění zaměřit na výběr nejlepších zvířat v jednotlivých stádech a na rychlejší výměnu beranů.

■ 4) Podněty klubu OD

Klub předložil následující požadavky - při špatné situaci v chovu ovcí je problematické vysvětlovat problematiku plemenných hodnot, u plemenných hodnot jsou velké rozdíly mezi RPH a CPH.

Po diskusi byl přijat následující závěr: Chovatelům nadále vysvětlovat význam plemenných hodnot, systém přidělování tříd u RPH bude projednán s Plemdatem, s.r.o.

■ 5) Podněty klubu lacaune

Klub předložil následující požadavky - Na nových zootechnických osvědčeních bod 8.2. Výsledek.

Navrhují - Rodiče souhlasí.

Závěr - je uváděn výsledek genotypizace, parentita se neuvádí, chovatel může doložit protokolem, který má k dispozici. Do zootechnických osvědčení bude u všech beranů, kteří jsou z chovu v České republice a jsou oklasifikováni na nákupním trhu, doplněno: „Parentita byla ověřena.“ Termín: 1. 10. 2019.

Bod 10 - uvádět e-mailovou adresu chovatele.

Závěr - v současné době není e-mailová adresa chovatele evidována. Není možné doplnit.

Bod 13.1. váha: 3.90 kg - u lacaune nesrozumitelné/ vynechat
Závěr - bude uváděna jen hmotnost zjištěná ve 100 dnech.
Termín: 1. 10. 2019.

Maximální laktace matky: U všech zootechnických osvědčení je uvedeno za dvojtečkou/ FR016369630492. Bylo by dobré uvádět číslo skutečné matky-dojnice.

Závěr - bylo opraveno.

■ 6) Změny v NT, žádosti o výjimku.

Byla předložena žádost chovu VR ovcí Sedlečko s.r.o. - o umožnění klasifikace berana po importovaném otci, který uhynul při přírodní katastrofě před dosažením věku 12 měsíců.

- Pro - 4
- Proti - 1
- Zdržel se - 1

Usnesení bylo schváleno.

Předložena žádost o výjimku chovatele romney Zakfarm, s.r.o. o umožnění klasifikace beranů po importovaném beranovi, který nemá uložený vzorek DNA, klasifikovat bez provedení parentity.

Závěr: Pokud chovatel doloží původ po matce (maternitu) a vyjádření SVÚ Jihlava, že berani nejsou potomky žádného jiného berana z chovu Zakfarm s.r.o., bude klasifikace umožněna.

- Pro - 5
- Proti - 1
- Zdržel se - 0

Usnesení bylo schváleno.

Byla předložena žádost paní Venclové, které se od tří nakoupených černonosých ovcí připuštěných v Rakousku narodili dva beranci. Nemůže doložit DNA otce, proto žádá výbor RPKO o výjimku na ověření paternity a o možnost klasifikace narozených beranů.

Závěr: Pokud chovatelka doloží vzorek DNA otce (krycí srst s chlupovými cibulkami) bude provedena parentita v rámci státní zakázky, jinak doloží původ po matce (maternitu) provedenou na náklady chovatelky, a poté bude klasifikace umožněna.

- Pro - 6
- Proti - 0
- Zdržel se - 0

Usnesení bylo schváleno.

Změna hodnotitele NT Rožnov p. Radhoštěm - bude zajištěno Hošek nebo Mareš

Schválena klasifikace ze stáje Statek Horní Dvorce dne 22. 8. 2019, hodnotitel Hošek, Strnad

Schválena klasifikace ze stáje Brocno 5. 9. 2019, hodnotitel Vejčík

■ 2) RPH a jejich zavedení do hodnocení plemenných zvířat.

Ing. Šplíchal - přidělování tříd v rámci RPH - Stanoveny podmínky pro výpočet PH.

Rozdělení podle plemen, dále podle zvířat posledních dvou ročníků, které se rozdělují podle pohlaví, všechna zvířata jsou rozdělena podle plemen bez rozdělování podle pohlaví.

Do výpočtu vstupují zvířata s minimálním podílem 75 % krve hodnoceného plemene s výjimkou kříženců s plemeny LA a VF. Přidělování tříd u beranů posledních dvou ročníků z chovů v České republice se provádí podle těchto podmínek:

- 100 % krve příslušného plemene (výjimka je u kříženců s LA a VF (syntetická dojná linie)), tam může být i kříženec),
- vážení ve 100 dnech mimo dojená plemena (LA, VF, SL) provedeno v intervalu 70 - 130 dnů od narození,
- 100denní váha minimálně 10 kg,
- u masných plemen musí být údaje měření ultrazvukem - MLD, TUK, zmasilost.

Závěr: Hodnocení plemenných zvířat podle RPH se bude realizovat od roku 2020 z důvodu potřeby dokončit stanovení plemenných hodnot u dojených plemen ovcí a přidělování tříd všech plemen ovcí.

Z výpočtu plemenných hodnot budou vyřazena plemena cigája, německá dlouhovlnná ovce, zušlechtěná valaška.

Dokončení přechodu na hodnocení ovcí podle RPH zajistí Ing. Mareš, Dr. Milerski a Ing. Šplíchal do 31. 12. 2019.

■ 7) Různé

Výbor PKO schvaluje rozhodnutí Spolkové rady o rozšíření šlechtitelského programu ovcí o plemeno dorper.

- Pro -5
- Proti -0
- Zdržel se -1

Usnesení bylo neschváleno.

Výbor PKO projednal návrh MVDr. Axmanna na zařazování hybridních beranů do plemenitby na bázi plodných a masných plemen.

- Pro - 1
- Proti -4
- Zdržel se -1

Usnesení bylo neschváleno.

Zapsal: Ing. Vít Mareš
Ing. Martin Hošek, Ph.D., Předseda RPKO

■ VÝSTAVA „NÁŠ CHOV 2019“

Ve dnech **3. - 6. října** se bude konat na výstavišti v Lysé nad Labem výstava „Náš chov 2019“.

Náš Svaz jako tradičně připravil na tuto výstavu bohatý odborný program (viz níže).

Dovolujeme si vás co nejsrdečněji pozvat na tuto výstavu.

Informace: Ing. Richard Konrád, 777 754 802, r.konrad1@seznam.cz.

Expozice Svazu chovatelů ovcí a koz z.s. Hala A1 přízemí

Program:

Čtvrtek 3. 10. 2019

- 9.30 Aukce plemenných beranů - elitní nákupní trh beranů plemene zwartbles
- 10.30 Aukce plemenných beranů - elitní nákupní trh beranů ouessantské ovce
- 11.30 Aukce plemenných beranů masných a kombinovaných plemen ovcí
- 12.30 Aukce plemenných kozlů
- 13.30 - 15.30 Šampionát chovatelů koz plemene holandská zakrslá koza včetně klasifikace plemenných kozlíků

Pátek 4. 10. 2019

- 10.00 - 12.00 Aukce plemenných beranů - elitní nákupní trh beranů plemene clun forest
- 12.30 - 14.00 Předvádění plemen ovcí a koz, vyhodnocení šampionů a nejlepších kolekcí
- 15.00 - 17.00 Aukce plemenných beranů - elitní nákupní trh beranů romanovské ovce

Sobota 5. 10. 2019

- 9.30 - 17.00 Šampionát chovatelů ovcí clun forest
Šampionát chovatelů ovcí romanovských
- 12.00 - 12.30 Předvádění plemen ovcí a koz, představení šampionů a nejlepších kolekcí

Neděle 6. 10. 2019

- 9.00 - 13.30 Šampionát chovatelů koz plemene koza anglonubijská

Kontaktní osoba: **Ing. Richard Konrád, tel. 777 754 802**

■ MEZINÁRODNÍ KONFERENCE CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ 2019

Dovolujeme si Vás pozvat na **22. setkání chovatelů ovcí a koz, které se uskuteční v termínu od 8. do 9. listopadu v kongresovém hotelu Luna, Kouty 77, 584 01 Ledec nad Sázavou.**

V návaznosti na přechozí, velmi úspěšné konference, se i letos sejdeme v kongresovém hotelu LUNA. Vedle kvalitního ubytování a moderních jednacích prostor budeme mít možnost navštívit hotelové wellness s krytým bazénem s protiproudem, finskou saunou, parní saunou, infrakabinou, whirlpoolem a tělocvičnou - nejen plavky s sebou. Výborná kuchyně jistě již nikoho nepřekvapí.

Přivítáme mezi sebou řadu zajímavých přednášejících. Páteční program bude zaměřen nejen na všeobecnou problematiku chovů, ale budeme se věnovat i konkrétním tématům – nekontrolovanému šíření šelem, které ohrožují a zužují chovatele, neopomenutelnou je veterinární problematika. Na konferenci přivítáme zástupce rakouských chovatelů. Sobotní program bude věnován praktické ukázce úpravy jehněčího masa v moderní gastronomii.

Adresa: Kouty 77, 584 01 Ledeč nad Sázavou

GPS: 49°38'18"N; 15°17'57"E; 49.638N, 15.3E

Telefon: +420 569 738 800

Jak se do hotelu Luna dostanete?

Cesta od Prahy netrvá ani hodinu. Dálnici D1 opusťte exitem na 66. km LOKET a jed'te na Ledeč nad Sázavou. Cestou si můžete užít krásný výhled z mostu nad přehradou Želivka. Asi 1 km před Ledčím zahněte doprava na Jihlavu. Ještě před první obcí odbočte u fotbalového hřiště a rybníka doleva na Kouty a pokračujte rovně. Po projetí obcí Kouty přijedete k rybníku, u kterého uvidíte hotel Luna.

Cesta od Brna je ještě snazší. Sjed'te z D1 na 81. km KOBEOVICE a jed'te na Ledeč nad Sázavou. Hned za obcí Kamenná Lhota u rybníka a fotbalového hřiště odbočte doprava na Kouty a pokračujte rovně. Po projetí obcí Kouty přijedete k rybníku, u kterého již uvidíte hotel Luna.

Program bude probíhat v jednotlivých pracovních blocích. Při každém bloku bude probíhat moderovaná pracovní diskuze.

Bližší informace budou zveřejněny v průběhu měsíce října na webových stránkách Svazu: <https://new.schok.cz> a na www.schok.cz.

Účastnický poplatek jsme nezměnili, pro člena Svazu je 500 Kč + 300 Kč za ubytování. Pro ostatní účastníky konference je tento poplatek stanoven ve výši 700 Kč + 300 Kč za ubytování. Návštěvníci, kteří se zúčastní pouze jednoho dne konference, zaplatí jednorázový poplatek 500 Kč. Poplatky se vybírají při prezenci konference.

Na 22. mezinárodní konferenci zveme všechny zájemce nejen z řad členů Svazu.

Těšíme se na Vás!

Za pořadatele Ing. Jiří Huml

POZOR!
ELEKTRICKÝ
OHRADNÍK
fencee

fencee

RF GENERÁTORY
ELEKTRICKÉHO OHRADNÍKU

dosah až
10 KM

Signalizace
ALARMŮ

i
Aktuální
informace
o ohradě

Zvýšený komfort
Není potřeba SIM Karta.
Ušetří zbytečné cesty k ohradníku.

fencee power DUO RF PDX
Generátory s výkonem až 7 J,
kombinovaným zdrojem napájení
a možností ovládní a komunikace
na dálku.

www.fencee.cz

Český výrobek

SEDMDESÁTINY OVČÁCKÉHO MISTRA

Před 70 roky, dva dny před svým svátkem, přinesl sv. Mikuláš manželům Mackovým (Kateřině a Antonínovi) do Míšovic svůj dárek, syna Jendu. Tradice předurčovala, že z něj bude ovčák. Štafetu však již převzala dříve narozená sestra Zdena. Ta zůstala doma, získala odborné zemědělské vzdělání, vdala se za spolužáka

Jana Zemana a postupně převzali odpovědnost za vynikající míšovický chov ovcí. Tento chov měl vytvořeny po všech stránkách optimální chovatelské podmínky a prakticky téměř čtyři desetiletí byl považován za vzor československého ovčáctví.

Jendu proto čekala složitější cesta k vysněnému cíli. Po absolvování základní školy v Miroslavi nastoupil do učiliště v Bystřici nad Pernštejnem na obor zámečnick-výtahář. Po vyučení nastoupil do zaměstnání ve Velkém Meziříčí jako montér výtahů. V období 1968 - 1970 absolvoval v Rokycanech základní vojenskou službu. Do zaměstnání nastoupil v roce 1970. Dlouho nezůstal sám. Již v 21 letech se v roce 1970 oženil s Alenou z Brna. Zpočátku novomanželé zakotvili v Brně, kde se jim narodil syn. Vlastní osud začala rodina naplňovat v JZD Chlébské (okr. Žďár nad Sázavou), které mělo užitkový chov cigájek. Zde se manželům Mackovým narodila dcera. Po 2 letech, v roce 1973, přišla lákavá nabídka dělat ovčáckého mistra v šlechtitelském chovu kavkazského merina na školním statku ovčáckého učiliště v Nečtinech. Zde dostal vynikající „školu života“ od předního zemědělského praktika Teodora Bajera a uznávaného šlechtitele ovcí Miroslava Bastla. V té době se již začal věnovat chovu a výcviku ovčáckých psů. Na školním statku v Nečtinech byl 5 let (1973-1978). Toto období využil velmi intenzivně dálkovým odborným studiem v oborech rostlinná a živočišná výroba. Absolvoval: ovčácký kurs, prošel výcvikem pasteveckých psů ve vojenském kynologickém středisku v Libějovicích, dále absolvoval kurs stříhačů ovcí a kurs pro inseminaci ovcí a koz na SZTŠ Boskovice. Jako zaměstnanec školního statku Nečtiny se 13. - 14. 9. 1975 zúčastnil 2. mistrovství ČSR v ovládní pasteveckých psů NIVNICE, kde se psem Lord (plemeno kolie) obsadil časem 16,40 min se ziskem 97,5 bodů celkově 2. místo a získal „stříbrnou valašku“. Jenda se i nadále zúčastňoval všech pořádaných ovčáckých soutěží. Ještě za působení v Nečtinech se kvalifikoval na 3. mistrovství ČSR NIVNICE 78.

Poté nadešla možnost vrátit se „domů“ na Moravu. S lákavou nabídkou přišlo JZD Zdounky, které vybudovalo novou moderní stáj a zajistilo import kavkazského merina ze SSSR. JZD Zdounky a celý kroměřížský okres byl zapojen do experimentu modelového řešení našeho zemědělství (obdobně jako partnerské okresy Tachov a Nitra). Konečně i celý Jihomoravský kraj byl v té době velmi aktivní a účinně podporoval rozvoj chovu ovcí (školení ovčáků, soutěže, zájezdy a publikační činnost). Tato doba přála ovcím. Jenda nastoupil ve správný čas na správné místo. Již jako zaměstnanec JZD Jaro Zdounky se 26. - 27. 8. 1978 zúčastnil „3. výstavy ovcí a mistrovství ČSR

v ovládní pasteveckých psů a ve stříži ovcí NIVNICE 78“. Toto mistrovství vyhrál s fenkou Bona a získal „zlatou valašku“. Soutěžní trasu zdolal za 9'46 min a získal celkem 97,5 bodů. Jenda se tak stal nejmladším „ovčáckým mistrem ČSR v ovládní pasteveckých psů“. Nešlo však o náhodu. Vždyť na předcházejícím „2. mistrovství Nivnice 75“ byl druhý a na následujícím „4. mistrovství NIVNICE '84“ s časem 14,15 min. při zisku 93,0 bodů byl rovněž druhý. Stal se tak jediným ovčáckým mistrem u nás, který v těchto soutěžích 3x vystoupil na stupně vítězů, čímž se stal držitelem vzácné trofeje - tří valašek (1x zlatou, 2x stříbrnou). Tento mimořádný úspěch je cenný především tím, že všech soutěží se zúčastnil se psy plemene kolie z vlastního chovu.

Tato doba se nezapomenutelně zapsala do vzpomínek všech pamětníků. Myslím, že těžko bude překonána. Neumím si představit, že u nás na některou ovčáckou slavnost přijde v současnosti cca 10 000 návštěvníků.

Jenda se již ve svých 30 letech stal uznávaným ovčáckým mistrem. K tomu přispěla jak jeho otevřenost, upřímnost, dobrosrdečnost, vstřícnost, tak i přátelství. Tyto charakterové vlastnosti byly ovlivněny výchovou a zřejmě mimo jiné i skutečností, že oba jeho rodiče po roce 1945 přišli na jižní Moravu z bývalé Jugoslávie jako repatrianti. Odtud si Jenda přivezl recept na vynikající a nezapomenutelný „balkánský kotlík“, jehož základní složkou je skopové, případně vepřové maso, dušené na speciální pánvi. Stal se tak propagátorem a uznávaným specialistou na přípravu tohoto mimořádně kvalitního pokrmu. Rovněž má trvalé zásluhy na propagaci a rozšíření plemene merinolandschaf u nás. Významnou měrou přispěl v roce 2014 k vydání 141stránkové monografie „Merinolandschaf - nejvšestrannější plemeno ovcí“.

Po likvidaci JZD Zdounky našli manželé Mackovi zaměstnání na nově vybudované farmě Pod lesem - Cvrčovice. Majitelem je Ing. Marian Sedlář. Na této farmě přispěli k vybudování vzorné organizační a funkční jednotky, která vychází ze zásad ekologického zemědělství. Na vysoké úrovni je SČH plemene merinolandschaf a přeštického plemene prasat, které je genovou rezervou. Na farmě pracují od roku 2006.

Jendu znám prakticky již 60 let. Proto jsem si dovolil připomenout některá jeho významná výročí. Trvalé vzpomínky zůstávají zpravidla na příjemné zážitky a s Jendou to nebylo nikdy jinak. Je skutečně na co vzpomínat. Chtěl bych připomenout ještě jednu okolnost. U ovčáka se vždy pořádek v ovčíně dá odvozovat podle pořádku u nich doma. A to vždy souvisí s jeho manželkou. Paní Alena, po celou dobu společného žití (v příštím roce to bude 50 let), vždy byla příkladem. Velmi pečlivě se starala o plemenářskou dokumentaci. Proto bych chtěl touto cestou poděkovat také jí za vše, co pro naše ovčáctví vykonala. Pochopitelně, že je nutné se zmínit i o rodině Mackových. Jenda s Alenkou mají dvě dcery a jednoho syna. Rodina se rozrostla o další generaci. V současné době mají 6 vnoučat, ale nikdo z rodiny nepokračuje v ovčácké tradici.

Závěrem si dovoluji Jendovi svým jménem a věřím i dalších kamarádů popřát k významnému životnímu jubileu hlavně zdraví, spokojenost, pohodu a mnoho dalších osobních i pracovních úspěchů. Chci jej tímto ujistit, že se trvale zapsal do naší ovčácké historie. Díky za vykonanou práci.

prof. František Horák